

Staben

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN
STOCKHOLMS STAD

Handläggare: Katarina Munier
Tfn: 08-508 25 411

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2007-01-19

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2007-02-15
DNR 105-0017/2007

Till
Socialtjänstnämnden

Förslag till inrättande av BBIC i Stockholms stad (Barns Behov I Centrum)

1. Bilaga Socialstyrelsens krav för licens.

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner för egen del och föreslår att kommunstyrelsen beslutar att Stockholms stad ansöker om licens hos Socialstyrelsen för att få arbeta enligt BBIC.
2. Socialtjänstnämnden föreslår att kommunstyrelsen uppdrar åt socialtjänstnämnden att i samråd med stadsledningskontoret utforma en stadsövergripande utbildningsplan för BBIC.
3. Socialtjänstnämnden föreslår att kommunstyrelsen uppdrar åt stadsledningskontorets IT-enhet att genomföra en fullskalig implementering av BBIC i Paraplysystemet, inklusive E-learning.

Dag Helin

Fredrik Jurdell

Sammanfattning

Socialstyrelsen har i samarbete med sju kommuner/kommundelar och forskare tagit fram ett system för att underlätta en systematisk dokumentation, planering och uppföljning av sociala barn- och ungdomsärenden, samt skapa nationell enhetlighet på området. Systemet benämns BBIC, Barns Behov I Centrum.

Socialtjänstförvaltningen anser att Stockholms stad bör införa BBIC. Kostnaderna för att ta fram en fullskalig anpassning av Paraplysystemet samt kostnader för E-learning är beräknad till 6,7-7,2 mnkr. Därutöver tillkommer kostnader för BBIC-utbildning, vilken består av två delar. Socialstyrelsen ansvarar för en femdagars utbildning av kommunala lokala utbildare, till en kostnad av 1.000 kronor per person och dag, vilket bekostas av respektive stadsdelsförvaltning. Därefter tillkommer utbildning för samtlig berörd personal. Kostnaden för lokal utbildning måste beräknas utifrån stadsdelsförvaltningens lokala behov och förutsättningar. Socialstyrelsen har avsatt tid för utbildning av lokala utbildare för Stockholm hösten 2007.

Därefter behöver utbildningen på hemmaplan för stadsdelarnas personal ta vid. IT-enheten behöver ca 12 månader för att utveckla programmet och införliva det i Paraplysystemet. Total implementeringsperiod beräknas till två år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt i samarbete med stadsledningskontoret. Samråd med cheferna inom Barn- och ungdomsnätverket (BoU-nätet) har skett.

Bakgrund

Allvarlig kritik mot familjevården från JO och riksdagens revisorer 1991/92 är starten till ett arbete inom Socialstyrelsen som ledde fram till utvecklandet av BBIC. I samarbete med sju svenska kommuner/kommundelar har Socialstyrelsen tagit fram ett system för att utreda, planera och följa upp beslutade insatser gällande barn och unga i socialtjänsten. Syftet med BBIC är att stärka barnets ställning i den sociala barnvården och förbättra samarbetet kring barnet med föräldrar och familj, vårdgivare och professionellt nätverk. Flertalet av grunderna inom BBIC finns redan i stadens riktlinjer för handläggning och dokumentation av barn- och ungdomsärenden, och det föreligger ingen motsättning mellan BBIC och flera av de metoder som idag används på området. Med ett införande av BBIC blir det tydligare dels vad socialtjänsten gör och dels vad barn och unga behöver.

Utgångsprinciper för BBIC

Barns och ungas utveckling påverkas av föräldrarnas förmåga samt vilka resurser och brister som finns i familjens nätverk och miljö. Barnets egna behov och förutsättningar, och hur barnet samspelar med sin omgivning påverkar också hur barnet utvecklas och vad barnet behöver.

BBIC:s grundprinciper utgår från:

- Barn och unga i centrum
- Utvecklingsekologiskt synsätt
- Teorier om anknytning, kritiska perioder i barns utveckling, risk- och skyddsfaktorer, sårbarhet och motståndskraft samt om familjers funktion och föräldrars omsorgsförmåga
- Likvärdiga möjligheter för alla barn
- Samarbete med barn och deras familjer
- Samverkan mellan myndigheter vid utredning och bedömning av insatser
- Identifiera resurser och brister
- Insatser under utredningens gång
- Utredningen som utgångspunkt för planering och uppföljning av insatser
- Kunskap och beprövad erfarenhet

BBIC-triangeln

Genom att vid återkommande tillfällen bedöma barnets förhållanden i de ovan fastställda behovsområdena, såsom vid de överväganden respektive omprövningar som ska göras minst var sjätte månad, får stadsdelsnämnden en ingående bild av barnets fortlöpande utveckling och behov på vart och ett av dessa områden. Denna information, tillsammans med en utvärdering av vårdplanen och den mer detaljerade arbetsplanen, bör ge goda förutsättningar för socialtjänsten och nämnden att följa upp och utforma stödet till barnet och familjen.

Licens

För att få arbeta med BBIC krävs licens. Denna licens regleras genom avtal med Socialstyrelsen. Avtal gäller tills vidare. Socialnämnden eller motsvarande kan ansöka om licens. Kommunen kan när den så önskar säga upp licensavtalet. Socialstyrelsen kan med sex månaders uppsägningstid säga upp avtalet om den finner att arbete enligt BBIC inte utförs enligt kraven som stipuleras i avtalet.

Socialstyrelsens generella krav

- All dokumentation, handläggning och verkställighet ska baseras på triangeln och grundprinciperna samt på BBIC-formulären enligt de specifika kraven, redovisas i *bilaga 1*.
- Permanenta ändringar avseende något som berör formulären i BBIC ska rapporteras till och godkännas av Socialstyrelsen.
- Anvisningar om BBIC som Socialstyrelsen fortlöpande ger ska följas.
- Statistik utifrån BBIC-formulären ska rapporteras då ett nationellt basstatistiksystem för BBIC är på gång att utvecklas.
- Berörd personal ska genomgå Socialstyrelsens BBIC-utbildning innan de börjar arbeta enligt BBIC.

Socialstyrelsens BBIC-utbildning

Socialstyrelsen erbjuder utbildning av lokala BBIC-utbildare. Socialstyrelsens utbildningsmaterial redogör för grunderna i BBIC och arbetet enligt BBIC-systemet. Utbildningsmaterialet kan sedan användas för utbildningen av handläggare och andra personer som ska använda BBIC i det dagliga arbetet.

Socialstyrelsens utbildning av lokala utbildare pågår ca 5 dagar på heltid, varav de första två dagarna även omfattar de som ska vara lokalt BBIC-ansvariga. De BBIC-ansvariga bör ha en ledningsfunktion inom verksamhetsområdet IoF/Barn och unga. Utöver första linjens chefer och ett lämpligt antal lokala utbildare, kan Socialstyrelsens utbildning även omfatta personer med lokal IT-stödfunktion. Utifrån Stockholms stads storlek behöver Socialstyrelsen dela upp staden i åtminstone tre lagom stora konstellationer. Tidsåtgång för Socialstyrelsens utbildning av lokala utbildare beräknas till en månad. Därefter tar de lokala BBIC-utbildningarna vid. Socialstyrelsen räknar med en total implementeringsperiod om ca två år.

Kostnad för utbildning av lokala utbildare

Stadsdelarna förväntas stå för sina egna kostnader för utbildning av lokala BBIC-utbildare, vilket är beräknat till 1.000 kronor per dag och person.

Intresseanmälan

Socialtjänstförvaltningen har i samråd med stadsdelsförvaltningarnas sociala barn- och ungdomschefer anmält intresse från stadens sida för att genomgå utbildning av lokala utbildare efter sommaren 2007. Socialstyrelsen har noterat Stockholms intresseanmälan och kommer att kunna bereda plats, till synes efter sommaren 2007. Om Socialtjänstförvaltningens förslag om att staden ska införa BBIC antas av ansvariga politiker i staden, måste Stockholms stad snarast formellt ansöka om licens.

Stadsövergripande BBIC-utbildningsplan

Stockholms stad bör utforma en stadsövergripande BBIC-utbildningsplan, som stöd för stadsdelarna under utbildnings- och implementeringsperioden. Det är viktigt att alla stadsdelar ger likvärdig BBIC- utbildning, och att alla hunnit slutföra sin grundutbildning när driftsättning av BBIC sker i stadens Paraplysystem. I Stockholms stad finns redan strukturer för central samordning i form av Socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt. En arbetsgrupp bestående av företrädare från stadsdelarna och SLK förordas.

Utbildning för personal vid stadsdelarna

Efter att utbildningen av lokala BBIC-utbildare är genomförd, tar stadsdelarnas utbildning på hemmaplan vid. Det är stadsdelens lokala BBIC-utbildare som med stöd från staben och utifrån stadens BBIC-utbildningsplan, och tillgängligt utbildningsmaterial från Socialstyrelsen, ansvarar för grundutbildningen. Grundutbildningen omfattar en vecka och riktar sig till dem som arbetar med utredning, planering och uppföljning av sociala barn- och ungdomsärenden. En

enklare variant av BBIC-utbildning behövs för personal som arbetar på andra enheter inom socialtjänsten. Slutligen behövs en föreläsning om BBIC för alla i stadsdelen som i sitt dagliga arbete på ett eller annat sätt samarbetar med IoF/Barn och unga.

IT-stöd

Ett väl fungerande IT-stöd är grundläggande för att skapa struktur och systematik i arbetet med att identifiera, dokumentera och utvärdera barns behov av insatser. Det bidrar även till arbetet med att förbättra kvalitet och rättssäkerhet. En undersökning av hur det skulle kunna fungera att bygga ett program och införliva detta i Paraplysystemet genomfördes under våren och sommaren 2006, och en kravspecifikation togs fram. Slutsatsen var att det går att utveckla ett BBIC-program och integrera det i Paraplysystemet. Med erfarenhet från tidigare projekt och utifrån applikationernas komplexitet uppskattas tidsåtgången till 5.500-6.500 arbetstimmar för konsulterna.. Kostnaden för det blir ca 5,5-6,5 miljoner kronor. Utöver detta tillkommer kostnader för E-learning med ca 1,2 miljoner kronor. Genomförandetid är uppskattad till ca 12 månader, men det är inte möjligt att utlova driftsättning inom 12 månader från start, eftersom driftsättning kräver hög grad av samordning med övriga aktiviteter inom Paraplysystemet. Driftsättningen måste dessutom synkroniseras med genomförandet av BBIC-utbildningen.

Bilaga 1

Krav – BBIC formulär

Allmänt

- All dokumentation under handläggning och verkställighet ska utföras enligt BBIC-formulären (inkl. journal) och ska bygga på triangeln och grundprinciperna.
- Av dokumentationen ska det framgå hur man inhämtat information från barnet/den unge (observation, samtal etc.), och vad som är barnets/den unges uppfattning. Om barnet/den unge inte kommit till tals eller på annat sätt bidragit till utredningen/uppföljningen ska skälen till detta också dokumenteras.
- Av dokumentationen ska framgå vad som är vårdnadshavarnas uppfattning. Om vårdnadshavarna inte kommit till tals eller på annat sätt bidragit till utredningen/uppföljningen ska skälen till detta också dokumenteras.
- BBIC-logotypen får inte tas bort från formulären. Formulären får däremot kompletteras med verksamhetens egen logotyp, namn på handläggare etc.

Inkommen information

- BBIC:s Anmälan med förhandsbedömning ska användas vid alla anmälningar eller då man får information på annat sätt. Förhandsbedömningsdelen ska användas om det, utöver vad som framkommit av anmälan, behöver kompletteras med information från anmälaren, vårdnadshavarna, barnet/den unge eller från tidigare aktmaterial.
- BBIC: Ansökan ska användas vid ansökningar i alla nya ärenden. Ansökningar som sker i pågående ärenden kan alternativt dokumenteras direkt i journalen.

Utredningen

- BBIC:s Utredningsplan, alternativt lokal variant som bygger på triangeln, ska användas i alla utredningar.
- Utredningar ska dokumenteras i BBIC:s Utredning. Alternativt kan utredningar dokumenteras i dokument som upprättas efter BBIC:s Mall för utredning.
- BBIC:s Fördjupningsteman är avsedda att användas som uppslag till frågor för att hämta in uppgifter till utredningen. Ingen dokumentation sker i detta dokument.
- BBIC:s Konsultationsdokument förskola/ Konsultationsdokument skola ska användas inom ramen för utredningen då uppgifter behöver hämtas in från barnets/den unges förskola respektive skola.
- BBIC:s Konsultationsdokument läkare ska användas då en läkarundersökning av barnet/den unge bedöms nödvändig.

Öppna insatser – planering & uppföljning

- BBIC:s Genomförandeplan öppna insatser ska finnas i alla ärenden med öppna insatser. Pågående insatser ska följas upp kontinuerligt.

Placering – planering & uppföljning

- BBIC:s Vårdplan ska finnas i alla ärende med placering.
- BBIC:s Placeringsinformation ska användas i alla ärenden med placering där socialtjänst/vårdnadshavare lämnar information till vårdgivare som dessa behöver för att kunna genomföra sina uppdrag. Undantag: Placeringsinformationen behöver inte upprättas om vårdgivaren har sådan tidigare kännedom om barnet att ytterligare information inför placeringen inte behövs ges till vårdgivaren.
- BBIC:s Genomförandeplan placering ska finnas i alla ärenden med placering.
- Inför uppföljningen ska uppgifter sammanställas om barnets utveckling i vården. Det ska göras genom avstämning av BBIC:s Vårdplan och BBIC:s Genomförandeplan.
- BBIC:s Övervägande respektive BBIC:s Omprövning ska användas vid uppföljningen som ska äga rum minst var 6:e månad.

Då det är motiverat ska även uppgifter om barnets utveckling sammanställas med hjälp av:

- BBIC:s Konsultation skola/ Konsultation förskola
- BBIC:s Läkareundersökning primär/uppföljning
- Intervju av barnet/den unge med BBIC:s Bedömnings- och insatsformulär
- BBIC:s Samrådsdokument
- BBIC:s Protokoll utvärderingsmöte